

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Сүхбаатар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СБА-2025/099/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Баруун-Урт сум 2025 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: Г.Даваа Утас: 70518396 Аудитын менежер: М.Нарантуяа Утас: 70512123 Аудитор: О.Барчидгүнсэн Утас: 70512123

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1. ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	3
2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	5
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	13
4.1 Ерөнхий зүйл	13
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт	13
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	13
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	13
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	14
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	14
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	14
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	15
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

СҮХБААТАР АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

6 давхарт, Нутгийн удирдлагын 2 дугаар байр,
Балдан-Осорын гудамж, 7 дугаар баг,
Баруун-Урт сум, Сүхбаатар аймаг, 22075
Утас: (976) 70518396
Цахим шуудан: sukhbaatar@audit.gov.mn

2025.02.25 № 171
танай _____-ны № _____-т

СҮХБААТАР АЙМГИЙН ИРГЭДИЙН
ТӨЛӨӨЛӨГЧДИЙН ХУРЛЫН НАРИЙН
БИЧГИЙН ДАРГА А.ЧУЛУУНБАТ
ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сүхбаатар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр санхүүгийн тайлангууд нь 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрийн санхүүгийн байдал болон тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг бүх материаллаг талаар нь Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв илэрхийлсэн байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцлон тэмдэглэсэн хэсэг

Сүхбаатар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал 2023 оны тогтоолыг үндэслэн Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд суудалтай намд суудлын мөнгө олгосон нь холбогдох хууль, эрх зүйн зохицуулалтад нийцээгүй байна. Үүний улмаас төсвийн хөрөнгийг зориулалтын бусаар зарцуулах, санхүүгийн сахилга бат алдагдах, хууль зөрчсөн шийдвэрийг давтан гаргах нөхцөл бүрдэх, улмаар төсвийн хариуцлагын тогтолцоонд сөргөөр нөлөөлж байна.

Аудитын гол асуудал

Аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаас ээлжит болон ээлжит бус хуралдааны үеэр төрийн албан хаагчдыг хоолоор хангаж байгаа нь төсвийн зориулалт, хэмнэлтийн зарчимд нийцэхгүй байна. Үүний улмаас төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулах,

D:\Бичиг хэрэг\2025\Явсан бичиг\A4 тоот 2025.docx

2225000081

санхүүгийн сахилга бат алдагдах, бусад шаардлагатай зардлуудад санхүүжилтийг төлөвлөх шаардлагатай байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг зохицуулах салбар зөвлөлийн ажлын төлөвлөгөөг батлуулж, нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд сахилга дэг журмыг бэхжүүлэх, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлжээ.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Г.ДАВАА

2. АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	17,992,275.00	23,207,275.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	17,992,275.00	23,207,275.00
354	Хангамжийн материал	17,992,275.00	23,207,275.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1,110,000.00	4,065,000.00
35420	Аж ахуйн материал	8,148,650.00	10,408,650.00
35470	Бусад хангамжийн материал	8,733,625.00	8,733,625.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	207,262,659.18	563,459,787.13
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	207,262,659.18	563,459,787.13
392	Биет хөрөнгө	203,199,992.46	561,095,953.69
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	15,207,606.00	465,207,606.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(5,575,867.34)	(40,473,054.14)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	207,750,000.00	207,750,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(186,875,000.20)	(207,750,000.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	148,793,360.00	154,393,360.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(53,043,930.02)	(85,520,157.69)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	107,411,147.00	111,711,147.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(30,467,322.98)	(44,222,947.48)
393	Биет бус хөрөнгө	4,062,666.72	2,363,833.44
39301	Програм хангамж	7,224,500.00	7,224,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,161,833.28)	(4,860,666.56)
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	225,254,934.18	586,667,062.13
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	225,254,934.18	586,667,062.13
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	225,254,934.18	586,667,062.13
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	43,155,439.00	43,155,439.00
51101	Өмч: - төрийн	43,155,439.00	43,155,439.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	175,655,737.67	537,067,865.62
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	175,655,737.67	175,655,737.67
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	361,412,127.95
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	6,443,757.51	6,443,757.51
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	225,254,934.18	586,667,062.13

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,516,602,445.20	1,949,801,909.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	149,699,345.20	419,062,500.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	-	419,062,500.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого		419,062,500.00
122	Тусламжийн орлого	149,699,345.20	-
122001	Хандив тусламж /дотоод/	149,699,345.20	-
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,366,903,100.00	1,530,739,409.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	102,648,000.00	83,981,009.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	38,681,009.00

131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	97,048,000.00	43,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	600,000.00	2,300,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,264,255,100.00	1,446,758,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,264,255,100.00	1,446,758,400.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,427,289,593.43	1,588,389,781.05
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,427,289,593.43	1,588,389,781.05
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,304,221,805.89	1,450,609,394.53
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	456,035,311.19	706,511,739.89
210101	Үндсэн цалин	259,868,987.10	344,387,837.82
210102	Нэмэгдэл	128,437,041.79	261,060,052.07
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	47,040,000.00	76,263,440.00
210104	Урамшуулал	20,689,282.30	24,800,410.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,506,263.68	88,312,426.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,080,089.98	62,517,325.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,620,853.18	7,090,126.42
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,670,282.40	3,545,062.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	827,854.08	3,032,223.30
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,307,184.04	12,127,689.17
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	15,496,113.37	16,147,882.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	599,393.37	715,222.66
210302	Түлш, халаалт	11,817,540.00	11,645,480.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,079,180.00	1,898,303.00
210304	Байрны түрээс	-	1,888,877.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	61,424,256.81	69,604,157.20
210401	Бичиг хэрэг	5,776,550.00	6,760,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	43,500,000.00	52,000,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,022,931.81	6,042,676.20
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,124,775.00	4,800,981.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	69,985,356.75	35,980,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	29,990,606.75	-
210604	Урсгал засвар	39,994,750.00	35,980,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	19,994,000.00	25,334,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	19,994,000.00	25,334,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	276,037,344.66	208,681,789.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	270,162,000.00	203,236,105.11
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,008,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	2,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	178,264.00	196,264.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	50,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,645,080.66	3,199,420.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	348,743,159.43	300,037,399.05
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	202,303,211.00	167,341,301.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	57,399,805.00	59,930,726.00

210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	89,040,143.43	72,765,372.05
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	123,067,787.54	137,780,386.52
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	122,719,686.00	137,511,899.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,721,500.00	36,132,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	91,998,186.00	101,378,999.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	348,101.54	268,487.52
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	348,101.54	268,487.52
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>89,312,851.77</u>	<u>361,412,127.95</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	0.32	-
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	0.32	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(0.32)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>89,312,851.45</u>	<u>361,412,127.95</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,366,903,100.00</u>	<u>1,530,739,409.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,366,903,100.00	1,530,739,409.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	102,648,000.00	83,981,009.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,000,000.00	38,681,009.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	97,048,000.00	43,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	600,000.00	2,300,000.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,264,255,100.00	1,446,758,400.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	1,264,255,100.00	1,446,758,400.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,340,708,100.00</u>	<u>1,520,839,409.00</u>
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,340,708,100.00	1,520,839,409.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,217,640,312.46	1,383,509,022.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	456,035,311.19	706,511,739.89
210101	Үндсэн цалин	259,868,987.10	344,387,837.82
210102	Нэмэгдэл	128,437,041.79	261,060,052.07
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	47,040,000.00	76,263,440.00
210104	Урамшуулал	20,689,282.30	24,800,410.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	56,506,263.68	88,312,426.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	39,080,089.98	62,517,325.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,620,853.18	7,090,126.42
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,670,282.40	3,545,062.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	827,854.08	3,032,223.30
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	8,307,184.04	12,127,689.17
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	15,496,113.37	16,147,882.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	599,393.37	766,222.66
210302	Түлш, халаалт	11,817,540.00	11,645,480.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,079,180.00	1,847,303.00
210304	Байрны түрээс	-	1,888,877.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	63,494,743.81	68,999,024.20
210401	Бичиг хэрэг	5,972,550.00	6,000,000.00

210402	Тээвэр, шатахуун	43,500,000.00	52,000,000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	4,022,931.81	5,999,076.20
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,999,262.00	4,999,948.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	69,990,356.75	35,000,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	29,990,606.75	-
210604	Урсгал засвар	39,999,750.00	35,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	19,994,000.00	24,934,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	19,994,000.00	24,934,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	276,829,344.66	209,562,674.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	270,600,000.00	204,116,990.11
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1,008,000.00	-
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	2,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	178,264.00	196,264.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	44,000.00	50,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	2,999,080.66	3,199,420.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	259,294,179.00	234,041,275.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	200,750,753.00	173,485,366.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	58,543,426.00	60,555,909.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	123,067,787.54	137,330,386.52
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	122,719,686.00	137,061,899.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	30,721,500.00	36,132,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	91,998,186.00	100,928,999.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	348,101.54	268,487.52
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	348,101.54	268,487.52
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	26,195,000.00	9,900,000.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	26,195,000.00	9,900,000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	26,195,000.00	9,900,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	26,195,000.00	9,900,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	26,195,000.00	9,900,000.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(26,195,000.00)	(9,900,000.00)

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын	Дахин үнэлгээний	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний
C01	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	43,155,439.00	6,443,757.51	175,655,737.67	-	225,254,934.18
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	43,155,439.00	6,443,757.51	175,655,737.67	-	225,254,934.18
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	-	-	-	-	-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	-	-	-	-	-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	361,801,627.81	-	361,801,627.81
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	43,155,439.00	6,443,757.51	537,457,365.48	-	587,056,561.99
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	43,155,439.00	6,443,757.51	537,457,365.48	-	587,056,561.99
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	43,155,439.00	6,443,757.51	537,457,365.48	-	587,056,561.99
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	-	-	-	-	-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	-	-	-	-	-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	-	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	361,412,127.95	-	361,412,127.95
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	43,155,439.00	6,443,757.51	898,869,493.43	-	948,468,689.94

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1446758400.00	1446489912.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1446758400.00	1446489912.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1390625500.00	1390409022.48
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	706806200.00	706511739.89
210101	Үндсэн цалин	312050000.00	344387837.82
210102	Нэмэгдэл	292456200.00	261060052.07
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	81300000.00	76263440.00
210104	Урамшуулал	21000000.00	24800410.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	88363200.00	88312426.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	62935000.00	62517325.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6357100.00	7090126.42
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3178500.00	3545062.73
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3178500.00	3032223.30
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	12714100.00	12127689.17
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16148100.00	16147882.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	2500000.00	766222.66
210302	Түлш, халаалт	11148100.00	11645480.00
210303	Цэвэр, бохир ус	2500000.00	1847303.00
210304	Байрны түрээс	0.00	1888877.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	69000000.00	68999024.20
210401	Бичиг хэрэг	6000000.00	6000000.00
210402	Тээвэр, шатахуун	52000000.00	52000000.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,000,000.00	5,999,076.20
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	5,000,000.00	4,999,948.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	35,000,000.00	35,000,000.00
210604	Урсгал засвар	35,000,000.00	35,000,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	25,000,000.00	24,934,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	25,000,000.00	24,934,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	215,750,000.00	212,362,674.11
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	207,500,000.00	204,116,990.11
210803	Даатгалын үйлчилгээ	2,000,000.00	2,000,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	200,000.00	196,264.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	50,000.00	50,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	6,000,000.00	5,999,420.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	234,558,000.00	238,141,275.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	174,000,000.00	177,585,366.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	60,558,000.00	60,555,909.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	56,132,900.00	56,080,890.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	56,132,900.00	56,080,890.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	36,132,900.00	36,132,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	20,000,000.00	19,947,990.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,446,758,400.00	1,446,489,921.48
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,446,758,400.00	1,446,489,921.48
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,446,758,400.00	1,446,489,921.48
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	16.00	16.00
620001	Удирдах ажилтан	5.00	5.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	8.00	8.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	3.00	3.00
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	16.00	16.00
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	12.00	12.00

650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	3.00	3.00
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	1.00	1.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	91,081,009.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	91,081,009.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	10,100,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,100,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	10,100,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	80,981,009.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	80,981,009.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	80,981,009.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	83,981,009.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	83,981,009.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	38,681,009.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	43,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	2,300,000.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 57,825.4 мянган төгрөгийн зөрчил¹ илэрснээс, 4,397.4 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, зардлын үр ашгийн дээшлүүлэх 53,428.0 мянга төгрөгийн 3 албан шаардлага хүргүүлээ.

3.1 Төлбөрийн акт

Аймгийн ИТХ-ын анхдугаар болон хүндэтгэлийн хуралдаанд оролцогчдод хүндэтгэл үзүүлэх зорилгоор 4,397.4 мянган төгрөгийг давхардуулан, илүү зардал гаргаж төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 /батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах/, 41.2.3 /төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах/ Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4², Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.2 дахь заалттай заалттай тус тус нийцэхгүй байна

3.2 Албан шаардлага

3.2.1 Тус байгууллага нь сумдын ИТХ-ын дарга, нарын бичгийн дарга, мэргэжилтнүүд, зөвлөл, хороодын гишүүдийг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулсан бөгөөд хоолны зардалд 17,282.5 мянган төгрөг зарцуулсан. Гэвч дээрх албан тушаалтнууд албан томилолтоор сургалтад оролцсон тул хоолны зардал нь томилолтын зардалд багтаж байгаа бөгөөд төсвөөс давхардуулан зарцуулалт хийгдсэн, төсвийг зөв удирдах шаардлагад нийцээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.2.3³, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4⁴, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.2 дахь заалттай нийцэхгүй байна

3.2.2 Аймгийн ИТХ-аас ээлжит болон ээлжит бус хуралдаан зохион байгуулахад төлөөлөгч болон төр захиргааны байгууллагын холбогдох албан тушаалтнууд хуралд оролцсон, төлөөлөгч нарын хоолны зардал 14,956.1 мянган төгрөг, төрийн албан хаагч нарын хоолны зардал 20,542.9 мянган төгрөг болж нийт 35,499.0 мянган төгрөг зарцуулагдсан. Гэвч бүх төрийн албан хаагчид хоол унааны хөнгөлөлт эдэлдэг бөгөөд хуралдаанд оролцсон төрийн албан хаагчдын хоолны зардал төсвөөс давхардуулан зарцуулсан нь үр ашиггүй, зориулалтын бус зарцуулалт болжээ. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн

41.2.3⁵, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4⁶, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.2 дахь заалттай нийцэхгүйд албан шаардлага хүргүүлээ.

3.2.3 Сүхбаатар аймгийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал 2023 оны 4 дүгээр тогтоолыг дагаж, Аймгийн Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хуралд суудалтай Ардчилсан намд 20,000.0 мянган төгрөгийн суудлын мөнгө олгосон нь Төсвийн зориулалт, үр ашигтай байх зарчимтай нийцээгүй, зөрчил байна. Энэхүү зардал нь төсвийн зориулалтад нийцээгүй, орон нутгийн чиг үүрэгт хамаарахгүй, төсвийн хүрээнд зөв зарцуулалт хийгээгүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.2, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.3 , Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.1.4, Нягтлан бодох бүртгэлийн

¹ Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

² энэ хуулийн 17.1-д заасан эрх бүхий этгээдийн хууль ёсны шаардлагыг цаг тухайд нь бүрэн хэрэгжүүлэх

³ төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах

⁴ хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад

⁵ төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах

⁶ хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад

тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1.2, Улс төрийн намын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.5, 34.6.3 дахь заалттай тус тус нийцээгүй байна.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Аймгийн ИТХ-ын анхдугаар болон хүндэтгэлийн хуралдаанд оролцогчдод хүндэтгэл үзүүлж төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан	1	4397.4	1	4397.4								
ИТХ-ын сургалт зохион байгуулсан бөгөөд хоолны зардалд 47,595.9 мянган төгрөг зарцуулж томилолтын зардалтай давхардах асуудал үүссэн	1	17,282.5			1	17,282.5						
Аймгийн ИТХ-аас ээлжит болон ээлжит бус хуралдаан зохион байгуулахад төлөөлөгч болон төр захиргааны байгууллагын холбогдох албан тушаалтнууд хуралд оролцсон. Хуралд оролцсон төлөөлөгч нарын хоолны зардал 14,956.1 мянган төгрөг, төрийн албан хаагч нарын хоолны зардал 20,542.9 мянган төгрөг болж нийт 35,499.0 мянган төгрөг зарцуулагдсан	1	16,145.5			1	16,145.5						
Намд суудлын мөнгө олгосон	1	20,000.0			1	20,000.0						
Дүн	4	57,825.4	1	4,397.4	3	53,428.0	2					